

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

missionem consequamur. Quotidie comeditur ipse & bibitur in veritate, sed integer & viuus manet. Item Myſterium fidei dicitur, quia credere debes, quod ibi ſalus noſtra conſiſtat, Si a. quærat, Virum quotidie communicandum ſit? Audi quid inde tradit Aug. Quotidie, inquit, euchariftiam accipere nec laudo nec vitupero: omnibus tamen dominicis diebus communicandum hortor. Si tamen mens in affectu peccandi eſt, grauari magis dico euchariftiæ perceptione, quam purificari. Et licet quis peccato mordeatur, ſi peccandi tamẽ de cætero non habeat voluntatem, & ſatisfaciat lacrymis & orationib. accedat ſecurus: ſed hoc de illo dico, quem mortalia peccata nõ grauant. Sed non frequentius, ſaltẽ ter in anno homines cõmunicõt, niſi forte quis criminalib. impediatur: in Paſchã, ſc. & Pentecoſte, & natali. Omnes ergo cõmunicent, qui noluerint carere eccleſiaſticis liminib.

SI HÆRETICI ET EXCOMMUNICATI HOC

Sacramentum conficiant.

DISTINCT. XIII. A

Solet etiam quæri, Vtrum prauſ Sacerdotes hoc ſacramentum conficere queant. Ad quod dici poteſt, aliqui, licet ſint prauſ conſecrant vere, ſcil. qui intus ſunt nomine & ſacramento, etſi non vita: quia non in merito conſecrantis, ſed in verbo efficitur creatoris: vnde Aug. intra catholicam Ecclẽſiam in myſterio corporis & ſanguinis Domini, nihil à bono maius, nihil à malo minus perficitur ſacerdote: quia non in merito conſecrantis, ſed in verbo perficitur creatoris & virtute Spiritus S. Credẽdum eſt enim, quod in verbis Chriſti ſacramenta conficiantur. Sicut ipſe eſt qui baptizat, ita ipſe eſt, qui per Spiritum S. ſuam efficit carnem & ſanguinem. Item Greg. Purant quidam communionem corporis minus eſſe ſanctificatam, ſi illorum fiat officio, quorum vita eorum oculis vide-

*Lib. de ecclẽ.
d. g. ca. 13. in
tom. 3. De cõ.
d. 2. quoti-
die. Fab a.
pap. de con.
diſt. 2. cap.
Et ſi non.*

*Paſc. in pr. e.
11. di. de cor-
pore Chriſti
1. q. 1. intra
catho.
Ioan. 1. 6*

B' b tur

1. Cor. 12. 6
Ist. lib. 29.
symol. ca. 6.

Ibid. Ist. c. 19.
li. 29. cap. 6.
paulo infer.

Ioan. 6. g

Hic non te-
netur.

Aug. in ser.
de corpore
Christi.

tur ignobilis. Heu in quam magnum laqueum inci-
dunt: vt diuina & occulta mysteria plus ab aliis
sanctificata posse fieri credant, cum vnus idemq;
Spiritus S. in tota ecclesia inuisibiliter ea mysteria
& operando sanctificet, & sanctificando benedi-
cat. Mysterium ideo dicitur, quod secretam & re-
cōditam habeat dispensationem. Sacrificium ve-
ro, quasi sacrum factum: quia prece mystica con-
secratur pro nobis in memoriam dominicæ pas-
sionis, Sacramentum est in aliqua celebratione cū
res ita fit, vt aliquid significare rei accipiamus. Sa-
cramenta sunt, Baptisma, Chrisma, Corpus Chri-
sti: quæ ideo sacramenta dicuntur, quia sub regu-
lato visibilium rerum diuina virtus secretius sa-
lutē eorundem sacramentorum operatur. Vnde à
secretis virtutib. vel sacris, sacramenta dicuntur.
Panis & calicis sacramentum Græcè, eucharistia
dicitur: Latine, bona gratia interpretatur: & quid
melius corpore & sanguine Christi? Siue ergo per
bonos siue per malos ministros intra Ecclesiā di-
spensetur, sacramentum tamē est, quia Spiritus S.
viuificat: nec bonorū dispensatorum meritis am-
pliatur, nec malorum attenuatur. Hoc de corpore
Dñi, hoc de baptismo & chrismo dicendum est
& tenendum: quia virtus diuina secretius opera-
tur in eis, & diuina solummodo est hæc virtus siue
potestas non humanæ efficaciz. Illi vero qui excō-
municati sunt, vel de hæresi manifeste notati, non
videntur hoc sacramentum posse conficere, licet
sacerdotes sint: quia nemo dicit in ipsa consecra-
tione Offero, sed offerrimus, quasi ex persona Ec-
clesiæ. Et ideo cum alia sacramēta extra ecclesiam
possint celebrari, de hoc non videtur. Quod enim
Aug. tradere videtur dicens, Recolite nomē, & ad-
uertite veritatē. Missa n. dicitur, eo quod cœlestis
nuntius ad cōsecrandum viuificum corpus adue-
niat: iuxta dictum sacerdotis dicētis. Omnipotēs
Deus

Deus, iube hæc perferri per manus sancti angeli
 tui in sublime altare tuum, &c. Idcirco nisi ange-
 lus venerit, Missa nequaquam iure vocari potest. Nun-
 quid nisi hoc mysterium hæreticus ausus fuerit v-
 surpare, angelum de cælo mittit Deus oblationem
 eius consecrare? maxime cum eisdem per prophe-
 tam comminatus sit dicens, Maledicam benedi-
 ctionibus vestris. Quod si benedictionibus eorum
 se afferit maledicturam, veritas quid erit de hostia?
 Ergo dicemus, illam posse benedici ab illo, quem sci-
 mus à Deo fore maledictum cum sua benedictio-
 ne? Si n. Deus maledixerit benedictionibus hæreti-
 corum, & symoniacus benedixerit: quæ eorum præ-
 ualebit? Nunquid benedictio maledicti ad nihilum
 poterit redigere verba verissima comminantis Dei?
 Ex his colligitur, quod hæreticus à catholica ecclesia
 præcisus, nequeat hoc sacramentum conficere: quia
 sancti angeli, qui huius mysterij celebrationi assi-
 stunt, tunc non assunt, quando hæreticus vel symo-
 niacus hoc mysterium temerarie celebrari præsu-
 mit. Non enim dubitare licet, ubi corpus Domini & san-
 guinis mysteria geruntur, supernorum ciuium
 adesse conuentus. In huius a. mysterij explanatione
 licet formam seruari, ita ordinem haberi, sc. ut sit
 sacerdos, & intentionem adhiberi oportet, ut illud
 facere intendat. Sed si non credit de illo mysterio,
 sicut veritas habet, nunquid potest intendere illud
 conficere & si non intendit, nunquid conficit? Aliqui di-
 cunt etiam non recte de illo mysterio sentiētes pos-
 se intendere: non quidem illud conficere, quod iam esset
 recte credere, sed id agere, quod geritur ab aliis dum
 conficitur: & sic adhibetur intentio, & si intentio
 dicatur de esse conficiendi illud mysterium, tamē
 ex quo intendit ea dicere, & agere, quæ ab aliis ge-
 runtur, impletur mysterium. Illud etiam sane dici
 potest, quod à brutis animalibus corpus Christi non
 sumitur, etsi videatur. Quid ergo sumimus vel quod

*i. q. i. c. mult-
 ti seculariū
 ad finem.*

*i. q. i. c. ma-
 dicam.
 Gloss. ordi-
 1. Cor. 11.*

Bbb 2 mandu-

manducat? Deus nouit hoc. De hoc cœlesti myste-
rio aliqua perstrinximus à catholicis fideliter te-
nenda, Qui n. his contradicit hæreticus iudicatur.

*Hil. lib. 2. de
tri. ad pr. Idē
Hil. ante me-
diū li. 8. Hi-
eron. ca. 5. ad
Gala. & Os.
ca. 9. Aug. l.
de utilitate
credend. &
ad honoratū
cap. 1. tom. 6.*

Quid faciat hæreticum, & quid sit hæreticus. B
Ne a. ignores quid faciat hæreticum, vel quid
sit hæreticus, audi breuiter quid indē sancti do-
ctores tradant. Hilar. ait. extiterūt plures, qui cœ-
lestium verborum simplicitatem, non veritatis
ipsius absolutionem susceperunt? aliter interpre-
tantes, quā dictorum virtus postularet. De intelli-
gentia n. hæresis, non de scriptura est: & sensus nō
sermo, sit crimen. Idem in 8. intelligentiæ sensus in
crimine est. Hiero. dicit, quod ex verbis inordina-
te prolatis incurritur hæresis Aug. definiens quid
sit hæreticus, ait. Hæreticus est qui alicuius tēpo-
ralis cōmodi & maxime gloriæ principatusq; sui
gratia, falsas ac nouas opiniones gignit vel sequitur.

DE POENITENTIA.

DISTINCT. XIV.

*Hiero. in cō-
mentariis ad
illud Esa 3.
Agnitio vul-
tus corū t. 9.
& t. 1. epi. ad
Demetriadē
de virginita-
te seruanda
ante mediū.*

Post hæc de pœnitentia agendum est. Pœnitentia
longe positis à Deo necessaria est, appropin-
quent. Est n. vt ait Hieron. secunda tabula post
naufragium: quia si quis vestem innocentie in ba-
ptismo perceptam peccando corruerit, pœnitentia
remedio reparare pōt. Prima tabula est baptis-
mus, vbi deponitur vetus homo & induitur nouus.
Secunda pœnitentia, quia post lapsum resurgimus,
dum vetustas reuersa repellitur, & nouitas
perdita resumitur. Post baptismum prolapsi per
pœnitentiam renouari valent, sed non per bap-
tismum. Licet homini sæpius pœnitere sed non bap-
tizari, baptismus tantum est sacramentum: sed
pœnitentia dicitur & sacramentum & virtus mentis.
Est n. pœnitentia interior, & est exterior. Exterior
sacramentum est: interior virtus mētis est: & vtriusque
causa salutis est & iustificationis. Vtrū vero omnis
exterior pœnitentia sit sacramentum, vel si non ois,
qua